

Nr 60

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående återbäring av vissa skattebelopp; given Stockholms slott den 7 februari 1958.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att Kopparfors aktiebolag och Storviks sulfit aktiebolag erhåller återbäring av en del av den skatt som bolagen erlagt enligt förordningen den 25 april 1952 om särskild skatt å vissa exportavgifter avseende fjärde kvartalet 1951. Förslaget om återbäring föranledes av att en större andel av de från bolagen härrörande avgifterna än som var medgiven vid förordningens tillkomst avses skola tillföras vissa från skattskyldighet befriade stiftelser.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7
februari 1958.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för handelsdepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, fråga om återbäring av vissa skattebelopp samt anför därvid följande.

Med skrivelse den 8 november 1957 har Svenska cellulosaföreningen till Kungl. Maj:t överlämnat en den 1 i samma månad dagtecknad till Kungl. Maj:t ställd skriftlig framställning från Kopparfors aktiebolag och Storsviks sulfit aktiebolag om återbetalning av viss del av skatt som av bolagen erlagts enligt förordningen den 25 april 1952 (nr 186) om särskild skatt å vissa exportavgifter avseende fjärde kvartalet 1951. Föreningen har i sin skrivelse hemställt om bifall till bolagens framställning.

Utlåtande i ärendet har, efter remiss, avgivits av statskontoret, som tillstyrkt bifall till framställningen.

Beträffande bakgrunden till bolagens framställning må nämnas följande.

Mellan staten, å ena, samt branschföreningar och enskilda företag inom skogsindustrin, å andra sidan, träffades under åren 1947—1952 i prisstabiliserande syfte avtal om att berörda företag skulle vid export av vissa skogsindustriprodukter erlagga särskilda s. k. konjunkturutmjänningsavgifter. Dessa avgifter skulle utgå i stället för prisutmjänningsavgifter vilka Kungl. Maj:t enligt bemyndigande av riksdagen var berättigad uttaga, när behov därav ur prispolitiska synpunkter ansågs föreligga, för varor som utfördes ur riket. Konjunkturutmjänningsavgifterna skulle under vissa i de olika avtalen angivna tider steriliseras hos riksgäldskontoret, i regel i särskilda konjunkturutmjänningsfonder, och därefter utan ränta återbetalas av riksgäldskontoret fördelade på ett antal årliga poster. Vid återbetalningen skulle medlen enligt vissa avtal tillfalla endast företagen, medan enligt andra avtal en fördelning av beloppen skulle ske mellan företagen samt vissa sociala, skogsvårdande och tekniskt-vetenskapliga stiftelser m. m. Såväl inbetalningen till riksgäldskontoret av medlen som återbetalningen därifrån skulle i regel ske via vederbörande branschföreningar.

I avtalen förutsattes att beskattningen av avgifterna skulle anordnas på i överenskommelserna närmare angivet sätt. I enlighet härmed antog riks-

dagen särskilda förordningar om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för nämnda avgifter m. m. Dessa förordningar innebar bl. a. att avgifterna var avdragsgilla vid beräkning av nettointäkt av rörelse vid taxeringen till kommunalskatt och statlig inkomstskatt för det år de erlagts samt att avgifterna icke skulle beskattas hos vederbörande fonder och stiftelser som inkomst eller förmögenhet. Bestämmelserna om beskattningen hos företagen av återbetalda medel utformades olika såvitt gällde avgifterna för fjärde kvartalet 1951 och för år 1952, å ena sidan, samt tidigare avgifter, å andra sidan. Beträffande de tidigare avgifterna skulle vad som utbetalades till företagen hos dessa upptagas såsom intäkt av rörelse först för det beskattningsår, då medlen kommit vederbörande företag till godo, såväl vid taxeringen till kommunalskatt som till statlig inkomstskatt. I fråga om avgifterna för fjärde kvartalet 1951 och för år 1952 skulle däremot — enligt förordningar om särskild skatt å nämnda avgifter — viss del av de till riksgäldskontoret överlämnade avgifterna omedelbart tillfalla staten såsom skatt och av riksgäldskontoret inlevereras till statskontoret. I följd härav föreskrevs i förordningen om rätt att njuta avdrag för berörda avgifter att vad som återbetalades till företagen icke skulle utgöra skattepliktig inkomst vid taxering till statlig inkomstskatt. Vid taxering till kommunalskatt skulle emellertid de återbetalade medlen jämte den därå belöpande särskilda skatten upptagas såsom intäkt av rörelse för det beskattningsår, då medlen kommit den skattskyldige till godo.

Den särskilda skatten å avgifterna för fjärde kvartalet 1951 och för år 1952 skulle motsvara den ordinarie, vid denna tid 40-procentiga bolagsskatten och utgå på den del av avgifterna som icke skulle tillfalla de tidigare berörda stiftelserna. Såvitt angick avgifterna för år 1951 skulle enligt vederbörande avtal 30 procent tillfalla sådana stiftelser, varför skatten å avgifterna för fjärde kvartalet detta år bestämdes till 28 procent. Av sistnämnda avgifter skulle sålunda endast 42 procent återbetalas till företagen. Utbetalningen till företagen och berörda stiftelser av dem tillkommande medel skulle ske med $\frac{1}{5}$ årligen med början i januari 1958.

Genom beslut av Kungl. Maj:t den 12 september 1952 erhöll Kopparfors aktiebolag och Storviks sulfit aktiebolag efter därom gjord framställning medgivande att vid återbetalning av företagsandelarna i 1951 års avgifter få — utöver de 30 procent av avgifterna som enligt avtalen skulle tillfalla vissa stiftelser — ytterligare 5 procent avsatta för sådant ändamål. Dessa 5 procent skulle tagas från de bolagen tillkommande företagsandelarna och tillföras Stiftelsen Kopparfors och Storviks fond för konjunkturutjämning, sociala och skogsförbättrande åtgärder, i fortsättningen kallad kopparforsstiftelsen. En närmare redogörelse för framställningen återfinnes i propositionen nr 67/1952 (s. 12—13). I denna proposition uttalades även att skyldighet att erlagga skatt för inkomst och förmögenhet icke torde föreligga för kopparforsstiftelsen beträffande ifrågavarande medelstillskott

(prop. s. 16). Uttalandet lämnades utan erinran av riksdagen (BevU 24/1952; Rskr. 116/1952).

Bolagen har i sin skrivelse till Kungl. Maj:t den 1 november 1957 anført. Den särskilda skatten å bolagens konjunkturutjämningsavgifter för fjärde kvartalet 1951 hade i enlighet med vederbörande förordning utgått med 28 procent. Förordningen byggde emellertid på att 30 procent av avgifterna skulle tillfalla särskilda skattebefriade stiftelser. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 12 september 1952 hade bolagen medgivits rätt att få sammanlagt 35 procent avsätta till sådana stiftelser. Med hänsyn härtill borde den särskilda skatten utgöra 40 procent av 65 procent, d. v. s. 26 procent av ifrågavarande avgifter. Bolagen anhöll därför att skillnaden mellan den efter 28 procent betalade skatten och en skatt på 26 procent måtte återbetalas till bolagen under de terminer som gällde för återbetalningen av företagsandelarna. De belopp, som begärdes återbetalade, uppgick för Kopparfors aktiebolag till 84 714 kronor 67 öre och för Storviks sulfit aktiebolag till 90 009 kronor 43 öre.

Cellulosaföreningen har i sin skrivelse anført. Att någon anordning icke tidigare träffats, varigenom den på ifrågavarande 5 procent av avgiftsmedlen uppburna skatten skulle återföras till bolagen, syntes finna sin förklaring i att endast en rätt men ej en skyldighet konstituerats för bolagen att låta överföra ifrågavarande belopp till kopparforsstiftelsen. Sedan bolagen emellertid numera inför den blivande utbetalningen i januari 1958 anmodat cellulosaföreningen att låta verkställa överföringen i fråga, syntes bolagens framställning om återbetalning av den på ifrågavarande 5 procent uttagna skatten böra bifallas. De konjunkturutjämningsavgifter, som Kopparfors aktiebolag och Storviks sulfit aktiebolag erlagt för fjärde kvartalet 1951 utgjorde 4 235 733 kronor 47 öre respektive 4 500 471 kronor 61 öre. Den skatt som borde återgå till bolagen utgjorde 2 procent av nämnda summor eller således de av bolagen angivna beloppen.

Statskontoret har i sitt utlåtande — efter en redogörelse för omständigheterna i ärendet — med hänsyn till sålunda föreliggande förhållanden tillstyrkt bifall till bolagens framställning.

Departementschefen. Såsom framgår av den tidigare redogörelsen var avsikten med införandet av särskild skatt å vissa exportavgifter att dessa skulle omedelbart träffas av den dåvarande 40-procentiga bolagsskatten till den del de icke efter sterilisering skulle tillfalla från skattskyldighet befriade stiftelser. Enligt de avtal, som låg till grund för erläggandet av avgifterna för fjärde kvartalet 1951, skulle 30 procent av avgifterna tillfalla sådana stiftelser och alltså 70 procent av avgifterna vara skattepliktiga. Skatt fastställdes i överensstämmelse härmed i vederbörande skatteförordning till 28 procent av avgifternas belopp. Efter denna skattesats har skatt sålunda utgått å de från bolagen härrörande avgifterna för fjärde kvartalet 1951.

Genom att bolagen numera anmodat cellulosaföreningen att låta verkställa den i ärendet omnämnda överföringen av medel till kopparforsstiftelsen och bolagen alltså begagnat sig av den rätt som Kungl. Maj:t efter skatteförordningens tillkomst medgivit dem att vid utbetalningen av de steriliserade medlen få ytterligare 5 procent av avgifterna tillförda skattebefriad stiftelse, minskar den skattepliktiga delen av bolagens avgifter från 70 till 65 procent. Skatt kommer således därmed att ha uttagits även å sådan del av avgifterna som enligt grunderna för skatteförordningen icke skulle beskattas. Det får antagas att, därest avtal om berörda 5-procentiga tilläggsavsättning förelegat redan vid skatteförordningens tillkomst, skatten å bolagens avgifter skulle ha fastställts till 26 procent. Rimligt är att bolagen icke kommer i sämre läge i beskattningshänseende än om så varit fallet. I likhet med statskontoret finner jag mig därför böra tillstyrka bolagens av cellulosaföreningen biträdda framställning om återbäring av den del av skatten som motsvarar 2 procent av avgifterna.

Återbäringen synes lämpligen böra ske i den formen att berörda skattebelopp av statskontoret återlevereras till riksgäldskontoret för att tillföras vederbörande konjunkturutmättningsfond, i förevarande fall cellulosafonden för fjärde kvartalet 1951. Härigenom kommer utbetalningen till bolagen av beloppen att kunna ske i samma ordning — bortsett från viss tidsförskjutning innevarande år — som gäller för fondmedlen i övrigt.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att återbäring sker från vederbörande inkomsttitel till cellulosafonden för fjärde kvartalet 1951 av berörda skattebelopp, tillhoppa 174 724 kronor 10 öre.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Göte Fridh